



Saksbehandler: Liv Janne Dehlin

Saksdokumenter

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 31.05.-02.06.2006 (*vedlagt*)

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 24.08.2006 (*ettersendes*)

## Protokoller

### **1. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 31.05.-02.06.2006**

#### **Forslag til vedtak**

Protokollen ble godkjent.

### **2. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 24.08.2006**

#### **Forslag til vedtak**

Protokollen ble tatt til etterretning.





## **Protokoll**

### **Mellomkirkelig råd (MKR)**

**31. mai – 2. juni 2006**  
**Grand Nordic Hotel**  
**Tromsø**

#### Til stede:

Ingrid Vad Nilsen (leder), Helge Aarseth (nestleder) (ikke under sak 25), Benedicte Aschjem (KR-representant), Ernst Baasland (ikke under sak 25), Trond Gran, Arne Grønningsæter, Randi Moskvil Letmolie, Erlend Rogne, Raag Rolfsen (KISP-leder) (ikke under sakene 17, 22, 23, 24, 25 og 29), Ola Smeplass, Atle Sommerfeldt (representant KN) (ikke under sakene 18, 20 og 28), Hanna Sødal, Marita Sørheim, Sissel Vartdal (ikke under sakene 25 og 29) og Per Christian Vollebæk

#### Fra sekretariatet:

Olav Fykse Tveit, Liv Janne Dehlin, Stephanie Dietrich, Estrid Hessellund, Vebjørn Horsfjord, Tore Laugerud, Gard Lindseth og Gunnar Westermoen

#### Forfall:

Trond Skard Dokka, Elise Sandnes og Kjetil Aano

#### Gjester:

Inger Aasa Marklund, Stig Lægdene, Per-Otto Gullaksen og Per Oskar Kjølås

### **Saksliste**

- |                |  |
|----------------|--|
| Sak MKR 17/06: | Protokoller  |
| Sak MKR 18/06  | Oppfølging av saker i de økumeniske organisasjoner                                       |
| Sak MKR 19/06: | Den norske kirkes nord/sør-informasjon (KUI): Årsrapport og regnskap 2005                |
| Sak MKR 20/06: | Teologiske utfordringer i religionsmøtet i Norge (KM-sak)                                |
| Sak MKR 21/06: | Innvandring og integrering – Den norske kirkes rolle i et flerkulturelt samfunn (KM-sak) |
| Sak MKR 22/06: | Orienteringssaker  |
| Sak MKR 23/06  | Referatsaker   |
| Sak MKR 24/06: | Den aktuelle situasjonen i Midtøsten   |
| Sak MKR 25/06: | Oppnevninger   |
| Sak MKR 26/06: | Rapport for bruk av søsterkirkemidler med støtte fra OVF 2005                            |
| Sak MKR 27/06: | Homofilisaken i et økumenisk perspektiv  |
| Sak MKR 28/06: | Staten og Den norske kirke   |
| Sak MKR 29/06: | Dialog mellom DELF og Dnk: <i>Sammen som lutherske kirker i Norge</i>                    |
| Sak MKR 30/06: | Revidering av statutter for Mellomkirkelig råd   |

I tilknytning til møtet ble det i samarbeid med Nord-Hålogaland bispedømmekontor arrangert et seminar på Fredsinstituttet, Universitetet i Tromsø med tema "Kirken og aktuelle utfordringer i nord" torsdag 1. juni kl. 09 til 15 (se egen rapport).

Fredag 2. juni deltok Stig Lægdene, rektor ved Kirkelig Utdanningscenter i Nord, i en samtale i rådet der han orienterte om senterets arbeid.

## Sak MKR 17/06 Protokoller

### **1. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 09.-10.03. 2006**

#### **Vedtak:**

Protokollen ble godkjent.

### **2. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 28.04. 2006**

#### **Vedtak:**

Protokollen ble tatt til etterretning.

## Sak MKR 18/06 Oppfølging av saker i de økumeniske organisasjoner

### **Norges kristne råd (NKR)**

#### Saksdokumenter:

Protokoll fra rådsmøte i Norges kristne råd 30. mars 2006

Protokoll fra konstituerende rådsmøte for nytt nasjonalt felleskirkelig samarbeidsorgan i Norge 31. mars 2006

#### **Vedtak:**

Protokollen fra rådsmøte i Norges kristne råd 30. mars 2006 og protokollen fra konstituerende rådsmøte for nytt nasjonalt felleskirkelig samarbeidsorgan i Norge 31. mars 2006 ble tatt til orientering. Mellomkirkelig råd er glad for den prosessen som er gjennomført fram mot opprettelsen av Nye Norges kristne råd og vil uttrykke sin anerkjennelse for det arbeidet som er lagt ned blant annet av de som har representert Den norske kirke.

### **Konferansen av europeiske kirker (KEK)**

#### Saksdokumenter:

Rapport nr. 14/2006 **Gerd Marie Ådna**

Report from CCEE/CEC Committee for Relations with Muslims in Europe Meeting in Palazzola, Rome, 16th- 19th March 2006

Third European Ecumenical Assembly, 2007: Progress Report

### **Vedtak:**

1. Mellomkirkelig råd tok rapporten fra CCEE/CEC Committee for Relations with Muslims in Europe Meeting 16.-19. mars 2006 til orientering.
2. Mellomkirkelig råd ber sekretariatet arbeide videre med forberedelsen til European Ecumenical Assembly 3 ut fra de planer som er skissert i saksframlegg og det som kom fram i møtet. Mellomkirkelig råd tilbyr tre av de 15 plassene som er tildelt Den norske kirke til andre medlemssamfunn i Nye Norges Kristne Råd.

### **Porvoo kirkefelleskap**

#### Saksdokumenter:

Rapport fra Porvoo kirkeledermøte, Cardiff  
Rapport fra Church of England delegasjonsbesøk i Oslo 25.-28.4.2006  
Report from Church of England Delegation Visit to the CoE 25<sup>th</sup>-28<sup>th</sup> April 2006  
Women in the Episcopate – Draft Letter

### **Vedtak:**

Mellomkirkelig råd tok rapportene til orientering og støttet innholdet i brevet til Church of England angående kvinner som biskoper.

### **CPCE (Leuenberg):**

#### Saksdokumenter:

Notater fra samtale om Leuenbergavtalen 22.11.05 og 13.01.06 med vedlagt høringsvar  
Nyhetsbrev  
Invitasjonsbrev til CPCEs Generalforsamling 12.-18.09.06 i Budapest, Ungarn  
Rapport fra møtet i CPCEs Eksekutivkomité, Budapest, 6.-8. april 2006

### **Vedtak:**

Mellomkirkelig råd tok sakene til orientering

### **Det lutherske verdensforbund (LVF)**

### **Vedtak:**

Mellomkirkelig råd tar saken til orientering.

### **Kirkenes Verdensråd (KV)**

#### **Mellomkirkelig råds behandling:**

Inger Asa Marklund fra Svenska Kyrkan, som er ett av de nordiske medlemmene i KV's eksekutivkomité, deltok i samtalen og orienterte fra eksekutivkomiteens møte 16. til 19. mai. KV står overfor betydelige utfordringer når det gjelder prioriteringer og strukturering av arbeidet. Dette arbeidet har kommet et godt stykke siden generalforsamlingen i februar. Nye kommisjoner og arbeidsgrupper vil bli oppnevnt på sentralkomiteens møte i september.

Atle Sommerfeldt orienterte om arbeidet knyttet til Proposed Ecumenical Alliance for Development (PEAD) som nå får navnet Act Development. Kirkens Nødhjelp er i hovedtrekk fornøyd med den retningen dette arbeidet nå har, og det svarer til de ønsker Mellomkirkelig råd har formulert i møte med Kirkens Nødhjelp tidligere.

**Vedtak:**

Mellomkirkelig råd tar saken til orientering.

**Sak MKR 19/06 Den norske kirkes nord/sør-informasjon (KUI):  
Årsrapport og regnskap 2005**

---

Saksdokumenter:

Årsrapport og regnskap 2005 for KUI

**Vedtak:**

Mellomkirkelig råd godkjenner KUIs årsrapport og regnskap for 2005.

**Sak MKR 20/06 Teologiske utfordringer i religionsmøtet i Norge  
(KM-sak)**

---

Saksdokumenter:

Saksorientering

**Sammendrag:**

Teologisk nemnd og en arbeidsgruppe oppnevnt av nemnda arbeider nå med denne saken, og det var ikke lagt fram ny tekst for behandling i Mellomkirkelig råd til dette møtet.

**Vedtak:**

Mellomkirkelig råd ber sekretariatet arbeide videre med saken i samarbeid med Teologisk nemnd og den nedsatte arbeidsgruppen i overensstemmelse med det som er skissert i saksframstillingen.

**Sak MKR 21/06 Innvandring og integrering – Den norske kirkes rolle  
i et flerkulturelt samfunn (KM-sak)**

---

Saksdokumenter:

Saksorientering

### **Sammendrag:**

Det var sendt ut et nytt utkast til saksdokument som var bearbeidet på bakgrunn blant annet av samtalen i rådet på forrige møte og samtaler i Bispemøtet. Dokumentet forventes å bli behandlet endelig av Mellomkirkelig råd på møtet i september før det forelegges Kirkemøtet.

### **Mellomkirkelig råds behandling:**

Rådet samtalte på bakgrunn av utkastet til saksdokument for Kirkemøtet. Rådet sa seg fornøyd med hovedtrekkene og strukturen i dokumentet, men kom også med en rekke innspill til hvordan det kan bearbeides videre. Rådet samtalte også om i hvilken grad videre spørsmål knyttet til det flerkulturelle Norge, inkludert behandling av samer og nasjonale minoriteter, bør komme innenfor blikkfeltet. Det var enighet om at oppmerksomheten nå rettes mot grupper som er innvandret innenfor de siste tiårene, men at erfaringer fra forholdet mellom majoritetssamfunn og andre minoriteter kan brukes til å belyse hovedtemaet.

Blant temaer rådet ønsker at det arbeides videre med, er utfordringer til kirken knyttet til gudstjenestefeiring og liturgi. Gudstjenestefellesskapet må bli mer inkluderende og feire mangfoldet i kirken. Dokumentet bør få tydeligere fram verdiene ved et mangfoldig samfunn. Dette knytter seg også til diskusjonen om identitetsbygging. Nasjonal identitet kan også knyttes til det å tilhøre et sammensatt og mangfoldig samfunn, slik erfaringene fra Sør-Afrika viser. Det ble også vist til diskusjonen i dokumentet om etnos og demos. Dette er potensielt nyttige begreper, men de må bearbeides ytterligere i teksten. I hele omtalen av identitetsbygging hører det også med at identiteter er i konstant forandring, og at alles identitet har ulike dimensjoner.

Det ble framholdt at det er viktig å få fram at det finnes vanskelige dilemmaene knyttet til integrering i samfunnet og i menighetene. Saken dreier seg nå om hvordan kirken kan bli en troverdig aktør i et samfunn i forandring. Derfor må mangfoldet av så vel utfordringer som løsningsforslag komme frem.

I samtalen kom det fram en rekke forslag til forbedringer av teksten og til konkrete utfordringer for kirken som bør tas med i det videre arbeidet. Blant disse er spørsmål om rutiner for anerkjennelse av dåp i andre kirker og behovet for å prioritere økonomiske ressurser til å koordinere integreringsarbeid i kirken på nasjonalt nivå.

Det ble understreket at det er viktig å trekke mange kirkelige aktører inn i arbeidet med dokumentet før det behandles endelig i rådet.

### **Vedtak:**

Mellomkirkelig råd ber sekretariatet arbeide videre med saken og ber om å få den opp til ny behandling på MKRs møte i september

## **Sak MKR 22/06 Orienteringssaker**

---

### Saksdokumenter

Program for Fagdagen for de kirkelige utdanningsinstitusjonene 20.04.06

Program for Interfaith Conference: State, Religion and Civil Society 15.05.06

Rapport nr. 13/2006 **Ingrid Vad Nilsen**

Rapport fra Kirkens Nødhjelps representantskapsmøte, Oslo, 21.-22. april 2006

Bispevigsling i Borgå 3. desember 2006

Rapportliste – MKR

**Vedtak:**

Mellomkirkelig råd tar sakene til orientering.

## Sak MKR 23/06 Referatsaker

1. Protokoll fra møte i Komiteen for Internasjonale Spørsmål (KISP) 2.-3. mars 2006)
2. Protokoller fra møter i Samarbeidsrådet for tros- og livsynssamfunn 2. mars 2006 og 6. april 2006
3. Referat fra møte i Samarbeidsråd for Menighet og Misjon (SMM) 13.03. 2006
4. Protokoll fra møte i prosjektkomiteen for KUI 9. mai 2006

**Vedtak:**

Referatsakene ble tatt til orientering.

## Sak MKR 24/06 Den aktuelle situasjonen i Midtøsten

Saksdokumenter

Uttalelse fra KISP

Rapport nr. 17/2006

**Olav Fykse Tveit**

Rapport fra møte i COCOP, 10.-12.05. 2006 i Betlehem med vedlagte rapporter fra biskop Munib Younan og prest Mitri Raheb

Rapport fra Trond Bakkevig om dialogarbeid i Midt-Østen?

Kort utdrag fra Hamas' charter

Rapport nr. 20/2006

**Marit Skjeggstad**

Rapport fra NTSFs studietur 22.-28. mars 2006

Foredrag v/Stein Tønnesson på "Inter-faith Conference 15.05.06

**Sammendrag**

Etter valgene til den palestinske forsamlingen der Hamas vant flertall, er spørsmålet om internasjonal støtte til palestinske myndigheter blitt svært aktuelt. Palestinske kirkeledere har oppfordret det internasjonale samfunnet til ikke å stoppe støtten, blant annet med henvisning til den humanitære situasjonen.

Det må skjelnes noe mellom palestinske myndigheter og bevegelsen Hamas. Selv om man ønsker at den økonomiske støtten til myndighetene fortsetter, skal man ikke la være å kritisere Hamas. Det er et stort problem at bevegelsen ikke anerkjenner Israel. Den står også for tydelig antisemittiske holdninger som bør konfronteres.



Det er en særlig oppgave for Den norske kirke å bidra til at den kristne minoriteten i Palestina ikke forsvinner helt. De har en viktig brobyggerfunksjon i samfunnet i tillegg til at de står for verdifullt arbeid innen helse og utdanning.

### **Mellomkirkelig råds behandling:**

Samtalen viste at det var bred oppslutning om hovedlinjene i dokumentet.

Det ble pekt på at behovet for dialog i Midtøsten nå er påtrengende på bakgrunn av Israels planer om å definere sine grenser unilateralt og også på grunn av de indre spenningene i det palestinske samfunnet. Det ble understreket at det er avgjørende viktig at norsk offentlig støtte til palestinske myndigheter ikke må gis på en måte som bidrar til ytterligere splittelse. Det ble videre påpekt at en dialog med Hamas også må dreie seg om menneskerettigheter for den palestinske befolkningen. Det må understrekes at man forventer av Hamas at de bidrar til å fremme demokrati blant palestinerne.

I samtalen ble det også vist til utfordringene knyttet til enkelte kirkelige miljøer i Norge der det med henvisning til Bibelen hevdes at Israel har en guddommelig rett på områder som går langt utover dagens grenser. Mellomkirkelig råd må bidra til å utfordre slike holdninger når de gir seg utslag i støtte til overgrep mot den palestinske befolkningen. Det ble vist til at Norsk teologisk samtaleforum under Norges kristne råd arbeider med dette og at temaet vil bli tatt opp på et senere møte. Det ble også vist til verdien av folk til folk-samarbeid for å utvikle det palestinske samfunnet.

### **Vedtak:**

1. Mellomkirkelig råd tar uttalelsen fra KISP med påfølgende debattinnlegg og rapporter fra arbeidet i COCOP til orientering.
2. Mellomkirkelig råd vil oppfordre norske myndigheter til å arbeide aktivt og målrettet for at det etableres en reell politisk dialog med den valgte palestinske regjering som organ for det palestinske folk. Det er vesentlig at den demokratisk valgte regjering ikke isoleres, men trekkes inn i en ansvarlig samtale og forpliktelse til å bidra til fredsprosessen i området. I denne samtalen må det også uttrykkes klare forventninger om at Hamas viser respekt for menneskerettighetene og legger til rette for en demokratisk utvikling i de palestinske områdene der også minoritetenes interesser blir ivaretatt. Den økonomiske støtten fra Norge til det palestinske folk må opprettholdes og helst økes. Norske bidrag må gis på en måte som ikke virker splittende på det palestinske folk.
3. Mellomkirkelig råd vil peke på at partene i konflikten må anerkjenne den andre parts rett til å eksistere og til å leve uten okkupasjon. Det innebærer at Hamas må avstå fra sine klart anti-semittiske utsagn og anerkjenne Israels rett til å eksistere innenfor grenser som det internasjonale samfunn kan anerkjenne. Det innebærer også at Israel må avstå fra den ulovlige okkupasjonen på Vestbredden og den aktive nybyggingen på okkupert område, i strid med internasjonal rett og i strid med forpliktelsene i Oslo-avtalen. Det er særlig viktig nå at ikke Israel får internasjonal støtte til å fastsette sine grenser på egen hånd.
4. Mellomkirkelig råd mener at det nå kreves en særlig innsats fra det internasjonale samfunn og det internasjonale kirkefelleskap for å sikre det kristne nærværet i Palestina. MKR er glad for at Kirkenes Verdensråd nå prioriterer dette arbeidet høyere. Det kristne

nærværet er viktig for fred og stabilitet i området, og kirkene gir viktige bidrag innen helsetjenester og utdanning.

5. Det er gledelig at Utenriksdepartementet legger vekt på den store strategiske og humanitære betydningen av Augusta Victoria-sykehuset i Jerusalem. Mellomkirkelig råd støtter de ulike initiativ som er tatt av Stiftelsen Oljeberget bl.a. overfor norsk UD for å sikre eiendommen LVF har på Oljeberget. Mellomkirkelig råd ber om at arbeidet med å utvikle boliger for den palestinske kristne minoriteten på eiendommen intensiveres.

## Sak MKR 25/06 Oppnevninger

---

### 1. Prinsipper for oppnevning av Den norske kirkes representanter til Nye NKRs råds møte

#### Sammendrag

Nye Norges kristne råd opprettes fra 1. september d.å. Kirkemøtet skal oppnevne Den norske kirkes representanter til det nye rådets råds møte. Rådsmøtet holdes annethvert år, i mars/april. Mellomkirkelig råd må på møtet i september vedta forslag til kandidater til råds møtet. I denne saken drøftet rådet hvilke kriterier som skal legges til grunn når et konkret forslag til kandidater utformes. Saksdokumentet presenterte tre modeller:  
(A) Mellomkirkelig råds medlemmer blir representanter til NKRs råds møte  
(B) Halve Mellomkirkelig råd og halve Kirkerådet blir representanter til NKRs råds møte og (C) (som i dag) Delegasjonen til NKRs råds møte oppnevnes uavhengig av sammensetningen av MKR og KR.

#### Behandling i Mellomkirkelig råd:

I samtalen i rådet ble det sterkt vektlagt at man ønsker å involvere så mange som mulig i økumenisk arbeid og derfor vanligvis ikke ønsker at Mellomkirkelig råds medlemmer automatisk skal fylle mange andre verv på vegne av kirken. For flertallet av rådsmedlemmer var det imidlertid avgjørende at NKRs råds møte kun møtes annethvert år, og at det å være delegat dit derfor gir svært begrenset mulighet til å bli kjent med økumenisk arbeid. Det kan være vanskelig for representanter i NKRs råds møte som ikke også har annen befattning med økumenisk arbeid på nasjonalt nivå, å spille noen aktiv rolle på råds møtene, ikke minst siden de andre medlemskirkene vanligvis er representert ved sine ledere.

Flere viste til at modell B prinsipielt kunne være å foretrekke, men det vil være vanskelig å utforme denne modellen på en måte som også sikrer jevn fordeling mellom kjønnene og god aldersspredning i delegasjonen.

#### Vedtak:

Mellomkirkelig råd ber sekretariatet utarbeide et forslag til kandidater til Nye Norges kristne råds råds møte på bakgrunn av modell A i saksframlegget.

## Sak MKR 26/06 Rapport for bruk av søsterkirkemidler med støtte fra OVF 2005

---

### Saksdokumenter

Rapport for bruk av søsterkirkemidler med støtte fra OVF 2005

### **Sammendrag**

Mellomkirkelig råd foretok i sitt møte i mars 2005 under sak MKR 05/05 tildeling av søsterkirkemidler fra Opplysningsvesenets fond. I februar 2006 ble det sendt ut elektroniske rapporteringsskjemaer med rapporteringsfrist 1. april 2006. Noen av tilskuddsmottakerne leverer svært gode rapporter, mens det har vært nødvendig med purring i forhold til enkelte av dem. På bakgrunn av innsendte rapporter er det utarbeidet en rapport som viser anvendelsen av midlene. Den samlede rapport for all bruk av midler fra Opplysningsvesenets fond legges fram for Kirkerådet.

### **Mellomkirkelig råds behandling:**

Det ble orientert muntlig om at to av de manglende rapportene var levert etter at sakspapiret var ferdigstilt.

I en kort samtale i rådet ble det understreket at manglende rapportering må få konsekvenser for eventuelle senere søknader.

### **Vedtak:**

Mellomkirkelig råd tar den fremlagte meldingen om bruk av midler fra Opplysningsvesenets fond til etterretning og ber om å bli oppdatert på status når det gjelder manglende rapportering på møtet i september.

## Sak MKR 27/06 Homofilisaken i et økumenisk perspektiv

---

### Saksdokumenter

Lærenemndas uttalelse *Skriftforståelse og skriftbruk med særlig henblikk på homofilisaken*  
Samtalenotat fra Teologisk nemnd 4. mai 2006

### **Samandrag**

Mellomkyrkjeleg råd er bedt av Kyrkerådet om å bidra med økumeniske perspektiv på den videre handsaminga av homofilisaka i Den norske kyrkja. I denne saka vart det i saksframlegget presentert noko informasjon og nokre vurderingar av fem aktuelle problemstillingar i så måte.

### **Mellomkirkelig råds handsaming:**

I samtalen vart det gitt ei munnleg orientering om handsaminga av saka i Menneskerettsutvalet. Utvalet har diskutert saka ut frå menneskerettslege perspektiv, men har ikkje kome fram til noko endeleg fråsegn.

Rådet var glad for den informasjonen og dei perspektiva som vart løfta fram i saksdokumentet. Det vart understreka at det er viktig at Mellomkyrkjeleg råd gir innspel til samtalen om desse spørsmåla i kyrkja, ikkje minst til Kyrkjerådet si handsaming av saka. Det var semje om å be sekretariatet arbeide vidare med det dokumentet som var presentert og så leggje det fram for Kyrkjerådet etter ein ny samtale i Mellomkyrkjeleg råd på møtet i september.

I tillegg til det som allereie er drøfta i dokumentet, bør nokre menneskerettslege perspektiv takast inn. I den økumeniske samtalen og med tanke på problem knytt til menneskerettane, går spørsmåla langt utover det som vanlegvis vert diskutert i Den norske kyrkja. Mange stader er homofili forbode og homofile vert trakassert og forfølgde, somme tider med kyrkja si aktive støtte. Det vart understreka at dette bør bli eit tema i samtaler med andre kyrkjer, uavhengig av korleis Den norske kyrkja føreheld seg til presteneste for homofilt samlevande. I tillegg til ei utgreiing om korleis den økumeniske debatten kan og bør verke på debatten i vår kyrkje er det altså òg naudsynt å seie noko om kva Den norske kyrkja skal bidra med i den internasjonale kyrkjefellesskapen.

#### **Vedtak:**

Mellomkyrkjeleg råd takkar for dokumentet som drøftar økumeniske perspektiv på spørsmålet om homofiles rettar i Den norske kyrkja og bed sekretariatet arbeide vidare med dette fram til neste møte. Rådet ønskjer at dokumentet seier noko både om korleis den økumeniske samtalen er relevant for samtalen i vår kyrkje, og også korleis vår kyrkje kan og skal bidra i den internasjonale og økumeniske samtalen om desse spørsmåla. Menneskerettsperspektiv på spørsmåla må òg tydeleg fram i dokumentet.

## Sak MKR 28/06 Staten og Den norske kirke

### Saksdokumenter

Gjønnesutvalgets rapport

Høringsbrev fra Kultur- og Kirkedepartementet

### **Sammendrag**

Kultur- og Kirkedepartementet (KKD) sendte i april ut høringsbrev til alle høringsinstanser for stat-/kirkeutredningen. Saken vil bli behandlet på Kirkemøtet i november. Mellomkirkelig råd er ikke høringsinstans, men bør drøfte saken og gi relevante innspill til Kirkerådets videre bearbeiding av disse spørsmålene. Drøftingen i Mellomkirkelig råd tar utgangspunkt i rådets ansvarsområde og løfter fram vesentlige momenter for den videre debatten i kirken.

### **Mellomkirkelig råds behandling:**

Det var enighet i rådet om at det bør arbeides videre med en tekst på bakgrunn av samtalen i møtet. Denne må legges fram for rådets møte i september og oversendes Kirkerådet.

I samtalen kom det fram en rekke temaer som må belyses ytterligere i det dokumentet som utarbeides: Det ble framholdt at det er nødvendig å arbeide videre med spørsmål om kirkelige valgordninger og demokratiske organer. Videre må det arbeides mer med kirkens fremtidige

økonomi samt ordninger som sikrer at kirken forblir landsdekkende også under eventuelt endrede relasjoner til staten.

Rådet framholdt religionsfrihet som et viktig prinsipp i det som rådet spiller inn til den videre samtalen. Det må arbeides med hva religionsfrihet er, og det må framholdes tydelig at majoriteten ikke kan definere minoritetenes opplevelse av diskriminering. Til denne temakretsen hører også spørsmål om statens verdigrunnlag og om religion i det offentlige rom.

I samtalen ble det også lagt vekt på hva Den norske kirke kan lære av andre kirkers ordninger og hvordan Den norske kirke blir oppfattet av andre kirker nasjonalt og internasjonalt, og at dette har relevans for den kirkeordning som utformes. Troverdigheten i Den norske kirkes engasjement i menneskerettighetsspørsmål kan påvirkes av hvordan den forholder seg til religionsfrihetsspørsmål i Norge. Det kan også være aktuelt å belyse luthersk kirkeordningstenkning ut fra toregimentslæren.

I samtalen ble det også uttrykt misnøye med høringsspørsmålene formulert av Kultur- og kirkedepartementet.

#### **Vedtak:**

Mellomkirkelig råd ber sekretariatet arbeide videre med et dokument basert på samtalen i møtet og legge dette fram for rådet i møtet i september.

### **Sak MKR 29/06 Dialog mellom DELF og Dnk: *Sammen som lutherske kirker i Norge***

---

#### Saksdokumenter

Utkast til samtaledokument U.off. (internt notat)

#### **Sammendrag**

Samtaledokumentet er resultatet av dialogen mellom Den evangelisk-lutherske Frikirken og Den norske kirken. Dialogen har pågått i omkring ett år. Dialoggruppen regner med å ha et siste møte i september. Etter det skal saken sendes til høring, og eventuelt presenteres for Kirkemøtet 2007 for endelig vedtak.

I og med at begge kirkesamfunn har det samme bekjennelsesgrunnlaget, og begge kirker er medlemmer av LVF, er det ingen store kirkesplittende dogmatiske forskjeller mellom våre kirkesamfunn. Dokumentet forsøker derfor heller ikke å gå inn i det som måtte være av teologiske forskjeller mellom kirkesamfunnene, siden forskjellene prinsipielt ikke oppfattes som kirkesplittende.

Det er allikevel behov for avklaring av en del *praktiske, kirkerettslige forhold*, en redegjørelse i forhold til *våre kirkers historie* og en *teologisk drøftelse i forhold til embetsforståelsen*. I denne sammenhengen byr forståelsen av eldstetjenesten og tilsynstjenesten på en del teologiske utfordringer.

### **Mellomkirkelig råds behandling:**

Per-Otto Gullaksen deltok i samtalen og ga først en fyldig orientering om arbeidet i dialoggruppen og om de mest presserende spørsmålene det må tas stilling til. I øyeblikket er spørsmål om hvordan DELFs eldsteordinasjon skal forstås det vanskeligste spørsmålet for Den norske kirke.

I samtalen i rådet ble det gitt uttrykk for tilfredshet med det arbeidet som er gjort, og en rekke enkeltspørsmål ble kommentert så som forståelse av konfirmasjonen, eventuell proselytisme og DELFs forhold til menighetsdannelser innenfor for eksempel Normisjon.

Når det gjelder eldsteordinasjon, ble det framholdt at Den norske kirke ikke må binde seg til bestemte embetsteologiske posisjoner ut fra behov som kommer opp i dialogen eller ut fra ønsket om å avhjelpe prestemangel.

Flere talte for at Den norske kirke i samtalen med DELF bør nøye seg med å avklare at man generelt anerkjenner tjenester i DELF som har paralleller i vår kirke slik tilfellet er med pastor/prest.

### **Vedtak:**

Mellomkirkelig råd tar saken til orientering

## Sak MKR 30/06 Revidering av statutter for Mellomkirkelig råd

### Saksdokumenter

Utkast til nye statutter sammenstilt med gjeldende statutter

### **Sammendrag**

Kirkemøtet, Kirkerådet og Mellomkirkelig råds behandling av spørsmål om Mellomkirkelig råds sammensetning konkluderte med at det kun skal gjøres mindre endringer i Mellomkirkelig råds statutter. Først og fremst skal kravet om at halvparten av bispedømmerepresentantene skal være medlemmer av bispedømmeråd, fjernes. Statuttendringen legges fram for Kirkemøtet i november. Dette er også en anledning til å oppdatere Mellomkirkelig råds statutter slik at de korresponderer med den praksis som er etablert, samt gjøre noen språklige endringer, slik Kirkemøtet 2005 ba om.

### **Mellomkirkelig råds behandling:**

I samtalen i rådet framkom det ingen vesentlige innvendinger mot den saklige siden av forslagene til endringer i statuttene, men det kom en rekke forslag til språklige og vedtektstekniske forbedringer.

### **Vedtak:**

Mellomkirkelig råd ber Helge Aarseth og Olav Fykse Tveit bearbeide forslaget til statuttendringer på bakgrunn av samtalen i møtet. Forslaget forelegges arbeidsutvalget på e-post og oversendes deretter til Kirkerådet.

Neste møte i Mellomkirkelig råd: **10. september (kl 17.00-21.00) - 11. september (kl 08.45-19.00) 2006 på Børsparkei i Oslo.**



## Protokoll Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg (MKR/AU)

24. august 2006

Kirkens hus, Oslo

### Til stede:

Ingrid Vad Nilsen, Helge Aarseth, Ernst Baasland, Erlend Rogne og Sissel Vartdal

Forfall: Hanna Sødal og Marita Sørheim

Fra sekretariatet: Olav Fykse Tveit, Vebjørn Horsfjord og Gard Lindseth

### **Saksliste**

**Sak MKR/AU 17/06: Protokoller**

**Sak MKR/AU 18/06: Saker til MKR-møtet 10.-11. september 2006**

**Sak MKR/AU 19/06: Teologiske utfordringer i religionsmøtet i Norge (KM-sak)**

**Sak MKR/AU 20/06: Innvandring og integrering – Den norske kirkes rolle i et flerkulturelt samfunn (KM-sak)**

**Sak MKR/AU 21/06: Staten og Den norske kirke (KM-sak)**

**Sak MKR/AU 22/06: Revidering av statutter for Mellomkirkelig råd (KM-sak)**

**Sak MKR/AU 23/06: Orienteringssaker**

**Sak MKR/AU 24/06: Rapporter**

**Sak MKR/AU 25/06: Møteplan 2007**

## **Sak MKR/AU 17/06      Protokoller**

---

### **1. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 28.04.2006**

#### **Vedtak:**

Protokollen ble godkjent.

### **2. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 30.05.-02.06.2006**

#### **Vedtak:**

Protokollen oversendes MKR for godkjenning.

## **Sak MKR/AU 18/06      Saker til MKR-møtet 10.-11. september 2006**

---

#### Saksdokumenter:

Foreløpig saksliste til MKR-møtet 10.-11. september 2006

#### **Vedtak:**

Saksliste til MKR-møtet 10.-11. september 2006 ble godkjent.

## **Sak MKR/AU 19/06      Teologiske utfordringer i religionsmøtet i Norge (KM-sak)**

---

#### Saksdokumenter:

Saksfremstilling

Forslag til "veiledning i religionsmøte"

Første utkast til sakspapir til KM

#### **Sammendrag**

Det forberedes en sak til Kirkemøtet om utfordringer i religionsmøtet. Saken har en tydelig praktisk innretning, men forutsetter også teologiske vurderinger. Saken slik den foreslås fremmet for Kirkemøtet, har to hovedsiktemål:

- 1) å få vedtatt en "veiledning i religionsmøte" til bruk lokalt i Den norske kirke og
- 2) å orientere Kirkemøtet om hovedtrekkene i det arbeidet som gjøres på dette saksfeltet.

Saken må sees i sammenheng med den prosessen som pågår i Teologisk nemnd, der målsettingen er å utarbeide et dokument med teologiske vurderinger av noen konkrete utfordringer menighetene og enkeltkristne kan møte. TNs dokument vil tidligst være ferdig etter TNs møte midt i oktober. Det kan være aktuelt å sende det ut til KM som bakgrunnsinformasjon, men det avhenger av om tidsplanen holder. Den "Veiledning i religionsmøte" som nå foreslås framlagt for Kirkemøtet, springer ut av den samme prosessen i TN. Den er i hovedsak utarbeidet av en arbeidsgruppe under TN, men er også diskutert i selve TN.



## **MKR/AUs behandling**

MKR/AU drøftet teksten og ga tilbakemelding på overordnede spørsmål og detaljer i dokumentene og ga støtte til at dokumentet om veiledning i religionsmøte sammen med den brede saksorienteringen blir lagt fram for KM.

### **Vedtak:**

MKR/AU ber sekretariatet arbeide videre med dokumentene ifølge de signaler som kom fram på møtet.

## **Sak MKR/AU 20/06      Innvandring og integrering – Den norske kirkes rolle i et flerkulturelt samfunn (KM-sak)**

---

### Saksdokumenter:

Saksfremstilling

### **Sammendrag**

Denne saken er en oppfølging og en videreføring av KM 2005 sak 06/05 – Norsk asyl- og flyktningpolitikk. Formålet med saken er å drøfte og gi premisser for Den norske kirkes rolle i et flerkulturelt og multietnisk samfunn, og hvordan kirken kan være et integrerende fellesskap og arbeide aktivt for integrering i samfunnet.

### **MKR/AUs behandling**

MKR/AU kommenterte flere sider ved dokumentet.

### **Vedtak:**

Mellomkirkelig råd ber sekretariatet jobbe videre med saken og bearbeide dokumentet i tråd med det som kom fram på møtet.

## **Sak MKR/AU 21/06      Staten og Den norske kirke (KM-sak)**

---

### Saksdokumenter:

Utkast til Kirkemøtets høringsuttalelse til NOU 2006:2 Staten og Den norske kirke

### **MKR/AUs behandling**

Følgende kom fram i samtalen:

- Dokumentet er velskrevet og har god flyt i framstillingen.
- Grunnlovens § 12 og problematikken med religionsfrihet for regjeringsmedlemmer bør nevnes spesielt i avsnittet om trosfrihet.
- Bør ikke så ofte bare nevne utnevninger som eksempel i dokumentet.
- Det bør drøftes ulike strategier med tanke på valg av hovedmodell i forhold til hørings svar fra menighetene.

**Vedtak:**

MKR/AU er glad for utkastet og ser fram til behandlingen av en bearbeidet utgave av dokumentet i MKRs septembermøte.

**Sak MKR/AU 22/06 Revidering av statutter for Mellomkirkelig råd (KM-sak)**

---

Saksdokumenter:

Forslag til endringer av statutter for Mellomkirkelig råd II  
Forslag til endringer av statutter for Mellomkirkelig råd I  
Gjeldende statutter for Mellomkirkelig råd

**Sammendrag**

Ifølge sak MKR 30/06 ble Helge Aarseth og Olav Fykse Tveit bedt om å bearbeide forslaget til statuttendringer på bakgrunn av samtalen i MKRs junimøtet.

På bakgrunn av et forslag sendt fra Helge Aarseth til sekretariatet er det siste utkastet til statutter for Mellomkirkelig råd blant annet gjennomgått av generalsekretæren og Kirkerådets jurist, Marit Omland. Etter behandlingen i MKR/AU sendes saken videre til møtene i MKR, KR og KM.

**MKR/AUs behandling**

Ukastet til statutter for Mellomkirkelig råd ble drøftet.

**Vedtak:**

MKR/AU gir sin tilslutning til forslag til statutter, og ber MKR støtte denne vurderingen.

**Sak MKR/AU 23/06 Orienteringssaker**

---

Saksdokumenter:

Artikler i Aftenposten v/Jostein Gaarder og Olav Fykse Tveit  
Artikkel i VG om Trond Bakkevigs religionsdialogarbeid  
Menneskerettighetsutvalgets uttalelse om homofili og menneskerettigheter

- 1. Gaardersaken**
- 2. Religionsdialog i Midtøsten**
- 3. Augusta Victoria Hospital**

Generalsekretæren ga en muntlig orientering.

#### **4. Menneskerettighetsutvalgets uttalelse om homofili og menneskerettigheter**

##### **MKR/AUs behandling**

MKR/AU ber om at uttalelsen sendes til MKR.

#### **5. Representasjon fra Mellomkirkelig råd i Samarbeidsråd for tros- og livssynssamfunn i Norge (STL)**

##### **MKR/AUs behandling**

Saken ble drøftet etter en orientering fra generalsekretæren. MKR/AU ga støtte til at Den norske kirke bør være representert i STL med en rådgiver i sekretariatet som har dette som saksfelt, og generalsekretæren i MKR.

#### **6. Orientering om MKRs sekretariat**

Generalsekretæren orienterte om endringer i staben og fordeling av ansvar og arbeidsoppgaver.

##### **Vedtak:**

Sakene ble tatt til orientering.

### **Sak MKR/AU 24/06    Rapporter**

---

#### Saksdokumenter:

- Rapport nr. 19/2006    **Rolf Steffensen**  
Rapport fra prosjektleder etter gjensitt fra Atlantis, Cape Town til Nord-Salten, 17.-27. mars 2006. Den norske kirkes forsoningsprosjekt i lulesamisk område. Utvekslingsprogrammet
- Rapport nr. 22/2006    **Sissel Vartdal**  
Reiserapport fra Asmara, Eritrea, 25.-30. januar 2006
- Rapport nr. 24/2006    **Tormod Engelsviken**  
Rapport fra KV-seminar 6.-12. juni 2006, på Bossey, Genève: "Towards a new Ecumenical Agenda on Evangelism for the 21st Century"
- Rapport nr. 25/2006    **Atle Sommerfeldt**  
Rapport fra programprosessen i Kirkenes Verdensråd juli 2006
- Rapport nr. 26/2006    **Gard Lindseth**  
Rapport fra besøk i de økumeniske organisasjonene i Genève 9.-11. august 2006
- Rapport nr. 27/2006    **Trond Bakkevig**  
Rapport fra den annen verdenskonferanse for imamer og rabbinere, Sevilla, Spania, 19.-23.03.2006 (u.off)

Rapport nr. 28/2006 **Trond Bakkevig**  
Rapport fra to reiser til Jerusalem 6.-09.02. og 28.03.06 (u.off)

Rapport nr. 29/2006 **Trond Bakkevig**  
Rapport fra reise til Jerusalem 2.-3.8.2006 (u.off)

Rapport nr. 30/2006 **Rolf Steffensen**  
Underveisrapport pr. juni 2006 om Den norske kirkes  
forsoningsprosjekt i lulesamisk område

### **MKR/AUs behandling**

I forbindelse med rapport 25/06 drøftet MKR/AU det kommende sentralkomitémøtet i KV.

#### **Vedtak:**

Rapportene ble tatt til etterretning.

### **Sak MKR/AU 25/06 Møteplan 2007**

---

#### Saksdokumenter:

Ingen

#### **Vedtak:**

MKR/AU foreslår følgende møteplan for MKR for 2007:

Tirsdag 6. og onsdag 7. februar

Lørdag 19. (kveld) eller søndag 20. (morgen) mai – tirsdag 22. mai (kveld): Besøk til Genève

Tirsdag. 11. og onsdag 12. september

Neste møte i MKR/AU: **Mandag 11. desember kl 11-16 på møterom 1C/Borg på Kirkens hus. Møtet avsluttes med middag kl 16-18.**